

In gesprek met....

Enige tijd geleden had ik een gesprek met Ds. Cor van der Drift (pas op die r, zegt hij). Omdat er die morgen voor ons geen plaats was in de herberg / huiskamer en ook andere ruimtes van afdeling Gasthuismolen door de verbouwing, op dat moment even niet bereikbaar waren weken wij uit naar de Wijerd, het stiltecentrum.

Een plek die achteraf misschien wel heel goed past bij het verhaal van deze emeritus predikant, die sinds bijna een jaar in Het Zonnehuis verblijft.

Wij spreken of dat we elkaar bij de voornaam noemen.

Wie is deze man die een man van het woord met een kleine en een grote letter werd?

In wat voor gezin is hij opgegroeid? Zijn ouders hadden geen gemakkelijke jeugd, beiden verloren op jonge leeftijd hun moeder aan de Spaanse griep. *Niemand weet meer dat er in 1918 in Europa 40 miljoen mensen overleden aan de Spaanse griep*, voegt hij toe. *De vaders hertrouwden en er kwamen halfbroertjes en zusjes. En die twee mensen (mijn ouders) krijgen elkaar dan...*

Cor is geboren in Schiedam op 30 augustus 1943 midden in de oorlog, als vierde zoon in het gezin met later nog een meisje als *hekkensluiter* (zoals hij het zo mooi zegt). De oorlog heeft een duidelijk stempel gedrukt op dit gezin. Zijn vader, die een groentezaak had, vocht bij de Moerdijkbrug, verloor daar ook kameraden en werd later opgepakt en in Duitsland te werk gesteld. In die tijd moest zijn moeder voor het gezin zorgen en de groentezaak draaiende zien te houden. *Ze heeft na de oorlog een hoge prijs moeten betalen voor die moeilijke periode in haar leven. Ze was vaak angstig en onrustig.*

Zijn vader kwam terug met een heleboel verborgen agressiviteit. Aanvankelijk had hij heel erg *de pest aan de Duitsers. Als klein kind neem je dat dan over, maar later is dat toch wel weer een beetje veranderd.* Uiteindelijk heeft zijn vader toch een goed contact gekregen met een Duitse dame bij wie hij in de oorlog was ondergebracht.

Over zijn vader zegt hij: 'Hij was heel strikt en *supergereformeerd*. Hij wist precies hoe je moest geloven, want het gereformeerde geloof was het enige ware geloof en die stellige overtuiging heb ik nooit leuk gevonden. En hij was altijd weg, je zag hem nooit 's avonds, want hij was erg betrokken op de kerk (dat was z'n lust en z'n leven). Hij was jarenlang ouderling. Na de oorlog is hij noodgedwongen als een lager ambtenaar begonnen, maar hij heeft zich opgewerkt. Het was altijd hard werken, hard werken. Dat had die generatie, he?'

In zo'n gezin leer je wel verantwoordelijkheid dragen en tijd hebben voor de ander, alleen dat gekissebis over 't ware geloof vond ik maar helemaal niks. Herhaalt dit laatste nog een keer.

Mijn oudste broer Bram was en is trouwens nog altijd een soort vervangvader voor mij. Ik blijf het kleine broertje dat hij altijd naar school bracht, de zorg voor zijn jongste broertje zit er nog altijd in. Hij komt hier ook heel trouw op bezoek. Een hele goeie broer is het. En m'n zusje Riet – ze is inmiddels zeventig – blijft je kleine zusje.

Een heel goede herinnering bewaart Cor aan de juf van klas 1 en 2 van de lagere school (natuurlijk op gereformeerde grondslag). Door haar leerlingen vaak mee naar buiten te

nemen, heeft zij hem de liefde voor de natuur bijgebracht. *Zij heeft mij beïnvloed. Ze was een enorme natuurliefhebster. Ik kijk met plezier terug op die tijd.*

Na de lagere school moest Cor, die een heel goede leerling was, het maximale doen: het gymnasium. Dat was in die tijd niet vanzelfsprekend. Het was een dure opleiding, vanwege het hoge boekengeld. *Maar ik had mazzel. Dankzij drie oudere broers die al werkten en wat geld inbrachten, zaten wij wat ruimer in de financiën. Want we hadden het redelijk arm, hoor, voegt hij hieraan toe. Bovendien heb ik er zelf ook altijd bij gewerkt. Zo'n twintig jaar bij hetzelfde bedrijf in Rotterdam (Econosto) als een soort werkstudent. Ik heb mijn latere studie ermee betaald, totdat ik een studietoelage (renteloos voorschot) kreeg, die ik na mijn studie ook weer in termijnen heb terugbetaald. Zoals dat toen gebruikelijk was. Hard werken zit dus wel in de familie.*

Een heel belangrijk persoon in zijn leven is zijn vrouw Gerrie. *Zij is een jeugdliefde. We kennen elkaar vanaf dat we dertien jaar waren. Tijdens een fietstochtje van de kerk ben ik verliefd op haar geworden en dat is nooit overgegaan!* Samen kregen ze drie kinderen: Marieke, Hanneke en Jaco.

Waarom is hij theologie gaan studeren, wil ik natuurlijk weten. Met glimmoogjes zegt hij: *'Het is een hartstikke mooi vak, hoor. Vooral het Oude Testament spreekt mij heel erg aan.'* Citeert met instemming de theoloog Miskotte: *'Het Oude Testament is de Bijbel en het Nieuwe Testament is het verklarend woordenlijstje achterin.'* *Helaas ben ik niet meer in staat de pas verschenen biografie van Miskotte te lezen. Ja, het Oude Testament is veel aardser en ik heb een grote voorliefde voor de Psalmen. Mijn moeder, die soms depressief was (wij zouden nu misschien spreken van een postnatale depressie) na de geboorte van mijn zusje zong altijd de Psalmen. Bij mijn moeder heb ik geloof in actie gezien. En vanwege haar heb ik, denk ik, een bijzondere compassie ontwikkeld met mensen die psychisch wat uit het lood geslagen zijn.*

Tijdens zijn studie aan de Vrije Universiteit kreeg Cor tbc. Een jaar lang lag hij in een studentensanatorium in Laren. Het was een 'leerzame tijd' (zegt hij zonder enige ironie), *want het was ook een tehuis voor jongeren met jeugdanker. Je ziet dan al heel vroeg wat er in het leven kan gebeuren en toen heb ik een beetje de roeping gekregen om predikant te worden.*

Op dit moment citeert hij een dichtregel van de onlangs overleden dichter/zanger Leonard Cohen: *There is a crack in everything, that's how the lights gets in. (In alles zit een breuk, maar ook daar kan het Licht door vallen.)*

We zullen hier later op terugkomen. Maar eerst wil ik van hem weten hoe het hem verging als beginnend zielzorger (een mooi ouderwets woord). *Ik ben begonnen als hulpprediker in Berkel & Rodenrijs. Ik gaf daar catechese en bezocht bejaarden. Zo ben ik het pastoraat een beetje ingerold. Na het behalen van mijn preekconsent hield ik mijn eerste preek in Tholen Vossemeer. Het was een trieste dag, ik was op van de zenuwen, Mijn broer Hans, die reed, zag er beroerd uit, pas 's avonds hoorde ik van hem dat onze moeder ongeneeslijk ziek was. Ze overleed een paar maanden later. Ze heeft mijn preek nog wel op de band beluisterd. Ze was trots op me wanneer ik haar in mijn zondagse jacquet (ik preekte toen in jacquet) in het ziekenhuis opzocht. Dat vond ze zo mooi, haar zoon in zo'n mooi pak.*

Hoe is het om op 26-jarige leeftijd met nog niet veel ervaring te beginnen als predikant in je eerste gemeente (Nieuwerkerk aan de IJssel)?

Het leven zelf bepaalt de lessen. Je eerste begrafenis...., je staat met twee linkerhanden. In negen weken tijd maakte ik zeven sterfgevallen mee, waaronder een vader van vijf kinderen door een ongeluk en een jong meisje dat overleed aan een hersentumor. Gelukkig had ik een oude, wijze ouderling die coachte mij een beetje.

En de gemeente dacht: 'Ach die jongen hoe zal hij zich redden?' Dus die leefde erg met je mee. En ze vonden dat ik toch wel goed mijn best deed.

In die tijd ging ik ook werken in ploegendienst in de fabriek in het kader van de doctoraal opleiding Industriële verkenningen bij de hervormde professor Kraemer.

Deze opleiding was er op gericht om predikanten minder 'levensvreemd' te laten zijn door ze onder te dompelen in de maatschappij, zodat ze een beetje wisten waar ze het over hadden en wat dichterbij de gewone mensen stonden. Ik heb altijd het idee gehad, mensen moeten herkennen wat ik zeg en er wat mee kunnen, anders is het allemaal gebakken lucht. Later ben ik tijdens een studieverlof nog een jaar gaan werken bij Ds. Hans Visser in de Pauluskerk in Rotterdam onder drugsverslaafden en zwervers. Ook dat was een leerzame tijd.

Na Nieuwerkerk was zijn volgende gemeente Alblasterdam. Een gemeente met een heel ander karakter, een industrieplaats en dus wat harder? Een plaats met heel veel kerken in alle kleuren van de kerkelijke regenboog. In mijn gemeente kon er veel, er was veel talent. Het was een boeiende gemeente. Er werden Bijbelse drama's opgevoerd met de hele gemeente. Ik was dan bijvoorbeeld de profeet Jona. En niet zonder enige trots: Er kwamen zangdiensten (overal waar ik kwam startte ik zangdiensten).

Een overstap naar een meer oecumenische gemeente de Maten in Apeldoorn was voor hem een bewuste keuze. Ik wilde mij ontworstelen aan het gereformeerde denken, dat bang is voor het nieuwe, het onbekende. In de oecumene moet je of en toe een sprong in het duister doen, vertrouwen op 'God zegene de greep'. Ik heb in de Maten het goede meegemaakt. We vormden een hecht team, dat elkaar droeg.

Wat vond hij vooral mooi aan zijn werk als predikant? Het klinkt misschien gek, maar ik vond het een eer en een voorrecht wanneer ik begrafeningen mocht leiden. Dat je mensen in kritieke omstandigheden mag begeleiden en bijstaan. En het leven mag schetsen van de overledene die zijn leven met vallen en opstaan heeft geleefd en geprobeerd heeft er het beste van te maken. Je ziet dan ook steeds meer wat het geloof voor mensen kan betekenen. En dat je dan deze mens (dat is een beetje katholiek) de absolute mag geven met de woorden: Wij vertrouwen hem toe aan de goedheid en de vergevende liefde van de Heer. Dat ik dat mocht doen, daar ben ik heel dankbaar voor.

*En als er dan even niet gewerkt hoefde te worden, las hij veel. Natuurlijk de krant (verplichte kost vindt hij) en serieuze boeken. Gevraagd naar zijn favoriete schrijvers noemt hij Graham Greene en op het gebied van de meditatieve literatuur: Henri Nouwen met zijn boek *Eindelijk Thuis*. Een van de mooiste boeken op dat gebied die ik ken.*

Daarnaast genoot en geniet hij van de natuur, zoals zijn juf in klas 1 en 2 het hem niet voor niets heeft geleerd.

Geboren aan het water, bracht hij ook graag zijn vakanties door bij grote rivieren of niet ver van het strand. Ik ben een groot strandliefhebber. Heerlijk om uit te waaien.

Cor woont nu bijna een jaar in Het Zonnehuis. Een fijn huis waar hij bewust voor gekozen heeft. Een huis waar ze naar zijn ervaring ontzettend je best voor je doen. Hij kwam hier in het verleden regelmatig op bezoek bij gemeenteleden, om die een beetje te helpen.

Nu sta je aan de andere kant en dat is lastig hoor. Ik ben een moeilijke patiënt zal ik maar zeggen. Ik ben redelijk opgewekt van aard, maar er is natuurlijk wel iets van verborgen boosheid. En bijna iedereen heeft de frustratie van de onmacht....Je zou best willen maar het gaat niet en dan komt er wel eens iets vervelends uit je mond. Dat gebeurt wel eens (dit laatste herhaalt hij nog een keer).

Tijdens de laatste gesprekskring op de afdeling Gasthuismolen spraken we met een groepje bewoners over hoe het is om als oudere terug te kijken op je leven. Cor gebruikte toen het beeld van een bergwandelaar die achterom kijkt naar de weg die hij heeft afgelegd. Soms waren het kronkelpaden en op andere momenten had je een heel stuk kunnen afsnijden, heb je een grote omweg gemaakt. Hij herinnert zich niet precies meer hoe hij het toen formuleerde. 'Maar, zegt hij, de weg die je afgelegd hebt, is de weg die je moest gaan, de weg van meer geluk dan wijsheid. En dan denk ik, is het toch meer de wijsheid van God geweest die je op de een of andere verborgen manier geleid heeft door alles heen.' Hij voegt er nog aan toe: 'Een van de mooiste gezangen uit het Liedboek, vind ik, *Gods goedheid is te groot voor het geluk alleen, ze gaat in alle nood door heel het leven heen. Of met andere woorden: God, die wolken lucht en winden wijst spoor en loop en baan, zal ook wel wegen vinden waarlangs mijn voet kan gaan.*'

Zo komen wij als vanzelf weer uit bij het citaat van Leonard Cohen. *There is a crack in everything, that's where the light gets in.* Wij vinden het beiden een prachtig citaat. Ik vraag hem wat hem in deze regels zo aanspreekt. *Ik ben in de verkondiging steeds op dit thema gestuit. Hoe en waar ontdekte David: De Heer is mijn Herder? In het dal van de schaduw des doods. En Jacob? Hij vocht in de diepste duisternis en verlatenheid bij de rivier de Jabbok met de engel van God om zijn behoud en de zegen van God. Hij komt er gewond uit, maar noemt die plaats later : Pniël, aangezicht van God. Dus zelfs in de donkerste nacht zijn er*

'aanknopingspunten'. That 's where the light gets in.

Heel graag wil ik weten of er een verschil is in denken en geloofsbeleving van de Ds. Cor van der Drift in zijn eerste jaren en de man die inmiddels met emeritaat is. *Ik ben met een degelijk geloof begonnen, maar het leven en je ervaringen leren je daar een beetje van af te stappen, er komt meer ruimte. Maar tot mijn eigen verbazing ben ik toch weer een beetje teruggekeerd bij: 'Voed het oud vertrouwen weder, zoek in 's Hoogsten lof uw lust (Ps. 42 vers 7). Ik ben eigenlijk weer erg gelovig geworden in de zin van kunnen loslaten en vertrouwen.*

Zo'n kwaal als ik heb is toch ook een oefening in vertrouwen, want het meest erge van zo'n kwaal is dat je de regie kwijt raakt, je bent heel kwetsbaar, je weet dat je zomaar van alles kan overkomen. Je meest fundamentele vertrouwen raak je kwijt. Je moet vechten om dat te behouden. Maar ik bid elke avond mijn avondgebed (geleerd in het klooster) met de woorden

van Ps. 4 'In vrede kan ik mij te ruste begeven en aanstonds inslapen, want Gij alleen, o Here doet mij veilig wonen' en Ps. 91 'Hij zal aangaande u zijn engelen gebieden dat zij u behoeden op al uw wegen. Op de handen zullen zij u dragen'.

Dan probeer ik te rusten in de psalmen.

De slotsom van wat ik in mijn relatief korte leventje heb meegemaakt is er wel een van grote dankbaarheid. Dank je wel Here God dat je me tot hier toe geleid hebt. Door de lessen van het leven ben ik steeds meer overtuigd geraakt van de zin van geloof en vertrouwen. Ik heb het met mijn kinderen er wel eens over, maar ja ... die leven met een heel ander perspectief. Zij zijn op hun eigen manier met geloven bezig. En dat is ook goed zo.

Mijn laatste vraag is of ik nog iets vergeten heb te vragen. Zijn reactie is kort en bondig. *Nee. Je hebt me aardig aan de praat gekregen. Dat was de bedoeling toch?* Om te besluiten met: 'OK, Marjo ik wil een kop koffie halen als je het niet erg vindt en ik wil een sigaretje roken'.

Nee, Ds. Cor, dat vind ik niet erg, want het was een voorrecht om te luisteren naar jouw eerlijke en doorleefde verhaal. Een verhaal waar ik af en toe stil van werd.

Dank je wel.

Marjo Crum-Mijnheer

Zonnestekje jaargang 7, nummer 4, december 2016 pagina 5 - 9 van 16

Leonard Cohen There's a crack in everything..

The birds they sang
at the break of day
Start again
I heard them say
Don't dwell on what
has passed away
or what is yet to be.

Ah the wars they will
be fought again
The holy dove
She will be caught again
bought and sold
and bought again
the dove is never free.

Ring the bells that still can ring
Forget your perfect offering
There is a crack in everything
That's how the light gets in

We asked for signs
the signs were sent:
the birth betrayed
the marriage spent
Yeah the widowhood
of every government
signs for all to see.

I can't run no more
with that lawless crowd
while the killers in high places
say their prayers out loud.
But they've summoned,
they've summoned up
a thundercloud
and they're going to hear from me.

Ring the bells that still can ring ...

You can add up the parts
but you won't have the sum
You can strike up the march,
there is no drum
Every heart, every heart
to love will come
but like a refugee.

De vogels, ze zongen
bij het ochtendgloren
Begin opnieuw
hoorde ik ze zeggen
Blijf niet stilstaan
bij wat voorbij is
of wat nog komen gaat.

Ah, de oorlogen zullen weer
worden gestreden
De heilige duif
zij zal opnieuw gevangen worden
gekocht en verkocht
en weer gekocht
de duif is nooit vrij.

Luidt de klokken die nog kunnen luiden
Vergeet je perfecte offer
Er zit een barst in alles
Dat is waar het licht naar binnen komt

We hebben gevraagd naar tekens
De tekens werden ons gestuurd
De geboorte verraden
Het huwelijk geleefd
Ja, het weduwschap
van elke regering,
tekenen die allen kunnen zien.

Ik kan niet meer verder gaan
met die gewetenloze massa
terwijl de moordenaars op hoge posten
hun gebeden hardop opzeggen
Maar ze zijn bijeengekomen,
hebben bijeengeroepen
Een donderwolk
en ze gaan nog van mij horen

Luidt de klokken die nog kunnen luiden

Je kunt de delen optellen
maar je krijgt nooit de som
Je kunt de opmars tot stilstand brengen,
maar er is geen trom
Elk hart, elk liefhebbend hart
zal komen
maar als een vluchteling.

